

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

**Scrúdú na hArdteistiméireachta,
2022**

Scéim Marcála

Oideachas Reiligiúnach

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do dhaltáí ar úsáid scéimeanna marcála foilsithe

Níl sé i gceist go mbeidh scéimeanna marcála atá foilsithe ag Coimisiún na Scrúduithe Stáit ina ndoiciméid aonair. Is acmhainn riachtanach iad le haghaidh scrúdaitheoirí a gcuirtear oiliúint orthu maidir le léirmhíniú ceart a fháil ar an scéim agus cur i bhfeidhm ceart na scéime. Is éard atá i gceist leis an oiliúint seo, i measc nithe eile, samplaí marcála obair daltaí agus na marcanna a bhronntar a phlé, chun cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Ina dhiaidh sin déanann na Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na gceartaitheoirí chun cur i bhfeidhm comhsheasmhach agus cruinn na scéime marcála a chinntiú. Déanann an Príomhscrúdaitheoir maoirseacht ar an bpróiseas seo, le cabhair ó Phríomhscrúdaitheoir Comhairleach de ghnáth. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh maidir le cé acu ar cuireadh an scéim marcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa oibre iarrthóra nó nár cuireadh.

Is dréachtdhoiciméid iad scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim marcála roimh an scrúdú, ní chuirtear an scéim i gcrích go dtí go gcuireann ceartaitheoirí i bhfeidhm í ar obair iarrthóirí agus go mbailítear an t-aiseolas ó na ceartaitheoirí go léir agus go ndéantar é a mheas i bhfianaise réimse iomlán fhreagraí na n-iarrthóirí, leibhéal iomlán deacrachta an scrúdaithe agus an gá le comhsheasmhacht a chaomhnú ó thaobh caighdeáin de ó bhliain go bliain. Tá an scéim dheiridh ar fáil sa doiciméad foilsithe sin, de réir mar a cuireadh i bhfeidhm í ar obair na n-iarrthóirí go léir.

I gcás scéimeanna marcála a chuimsíonn réitigh shamplacha nó freagraí samplacha, is fiú a thabhairt faoi deara nach bhfuil sé i gceist go mbeidh siad uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go mbeadh malairtí leagain agus leaganacha difriúla inghlactha. Ní mór do cheartaitheoirí gach freagra a mheas de réir a bhfiúntais, agus moltar dóibh dul i gcomhairle lena gCeartaitheoirí Comhairleacha i gcás amhrais.

Scéimeanna Marcála sa Todhchaí

Ba chóir aon tuairimí faoi scéimeanna marcála sa todhchaí bunaithe ar scéimeanna ón am atá thart a sheachaint. Cé go bhfuil na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar na sonraí a bhaineann le marcáil cineál faoi leith ceiste i bhfianaise fheidhm na ceiste sin sa scrúdú trí chéile in aon bhliain ar leith. Tá an fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir in aon bhliain ar leith cinneadh a dhéanamh ar conas is fearr a chinntiú go mbeidh measúnú cóir agus cruinn ar obair iarrthóirí agus chun a chinntiú go mbeidh comhsheasmhacht ann maidir le caighdeán an mheasúnaithe ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar ghnéithe den struchtúr, mionsonraí agus cur i bhfeidhm na scéime marcála maidir le scrúdú faoi leith ó bhliain amháin go bliain eile gan fógra.

Réamhrá Ginearálta

Tá an measúnú ar Oideachas Reiligiúnach san Ardteistiméireacht Ardleibhéil bunaithe ar aidhmeanna, ar chuspóirí agus ar thorthaí gach roinne de shiollabas an Oideachais Reiligiúnaigh don Ardteistiméireacht a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna in 2003.

Nuair a ghrádaítear marc i scéim marcála an scrúdaithe, bronnar an marc do fhreagra an iarrthóra laistigh de raon ó shármhaith go han-mhaith, maith, réasúnta, lag, an-lag agus gan grád ar bith. In go leor cásanna ní thugtar ach príomhfhrásaí ina bhfuil an t-eolas agus na smaointe a chaithfidh a bheith i bhfreagra an iarrthóra chun na marcanna sannta a thuilleamh. Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.

Níl na tuairiscí, na sainmhínithe ná na pointí a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile. Más rud é go bhfuil tú neamhchinnte faoi bhailíocht freagra mhalartaigh, téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach.

Scrúdú na hArdteistiméireachta Oideachas Reiligiúnach Marcáil ar líne Nótaí Mínithe Deiridh don Scrúdú

Nóta mínithe	Cur síos	Arna Léiriú
MC ✓	Cód MC ✓ ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	An chéad píosa fianaise maidir le Critéir Mharcála na ceiste i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
MC^x	Cód MC^x ar an imeall clé de fhreagarleabhair an iarrthóra.	Níl aon fhianaise maidir le Critéir Mharcála na ceiste i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
[	Cód [ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Tús de fhreagra dúblach do cheist ar bronnadh marcanna air cheana.
]	Cód] ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Críoch de fhreagra dúblach do cheist ar bronnadh marcanna air cheana.
⋈	Cód ⋈ líne ingearach chorrach ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Leathanach bán feicthe ag an scrúdaitheoir/Níl aon fhianaise feicthe ag an scrúdaitheoir de fhreagra an iarrthóra ar an leathanach seo.
✓ 1	Cód ✓ 1 ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Fianaise maidir le Critéir Mharcála i ceiste G (a) (ii) tagairt á déanamh do mhisteach amháin ó na reiligiúin arna liostú.
✓ 2	Cód ✓ 2 ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Fianaise maidir le Critéir Mharcála i ceiste G (a) (ii) tagairt á déanamh do mhisteach eile ó na reiligiúin arna liostú.

AONAD A HAON

Ní mór d'iarrthóirí cuid a) agus cuid b) a fhreagairt as ceann **amháin** den dá cheist seo a leanas.

Roinn A Ceist 1 (a)

Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a ndearna dhá mhiotas ó chultúir ársa iarracht buncheisteanna faoi bhrí na beatha a fhreagairt. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith an tslí ar úsáideadh teanga shamhaltach i gcuardach an duine don bhrí trí eolas cruinn a thabhairt maidir le conas a rinne dhá mhiotas, a bhaineann le saoil na ndaoine fadó, iarracht chun ceist nó ceisteanna a fhreagairt maidir le brí na beatha m.sh.

- ‘Eipic Ghiolgaimis’ ón mBablóin — ceisteanna maidir le rúndiamhair an bháis, cad a rinne an cine daonna chun an bás a bheith tuillte acu srl.
- Cuntais chruthaíochta Gheineasas — ceisteanna faoi bhunús na beatha, ag léiriú cruinneshamhla Giúdaí i.e. an tslí ina bhfuil Dia amháin freagrach as cruthú na ndúl srl.
- Srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do cheisteanna tábhachtacha faoi bhrí na beatha.

A 1 (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - an tslí a ndearna dhá mhiotas ársa iarracht ceist nó ceisteanna a fhreagairt maidir le brí na beatha	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhórearráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mórearráidí atá ann	roinnt mórearráidí ann	mórán mórearráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 1 (b)

Cuir i gcomparáid an chaoi a ndéantar buncheist faoin mbeatha a láimhseáil i miotas ársa, agus an chaoi a bhfreagraítear í ó thaobh na heolaíochta de sa lá atá inniu ann. 40M/20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar chuardach an duine don bhrí trí chosúlacht nó cosúlachtaí agus/nó difríocht nó difríochtaí a shainaithint go cruinn maidir leis an tslí a bhfreagraítear ceist faoin saol i miotas, a bhaineann le daoine fadó agus le heolaíocht na linne m.sh.

- Léiríonn miotas cruthaíochta Gheineasas an tslí ar chruthaigh Dia an domhain thar thréimhse sé lá. Téann sé seo i gcodarsnacht leis na staidéir eolaíochta ar 'Theoiric na hOllphléisce' a dúirt gur fhorbair an chruinne ó bhunús an-bheag, núicléas, a phléasc agus a d'fhás go tapa srl.
- Cuireann Eipic Ghiolgaimis an cheist más féidir le daoine maireachtáil go deo. Críochnaíonn an miotas le léiriú gur dosheachanta an rud é an bás do gach duine, rud atá cosúil le teoiricí eolaíocht na linne a chreideann gurb é an bás an críoch agus nach féidir é a sheachadadh srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh tagairt intuigthe do chosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó.

A 1 (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - an tslí ina bhfreagraítear ceist faoin saol i miotas ársa agus in eolaíocht na linne	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - cosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó a shainaithint go cruinn	sainaithint shármhaith de chosúlacht/difríocht	sainaithint an-mhaith de chosúlacht/difríocht	sainaithint mhaith de chosúlacht/difríocht	roinnt sainaitheanta de chosúlacht/difríocht	is beag an tsainaithint de chosúlacht/difríocht atá ann	is an-beag an tsainaithint de chosúlacht/difríocht atá ann/ní shainaithnítear cosúlacht/difríocht
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 2 (a)

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas
Mínigh conas a imríonn an tuiscint ar Dhia/déithe/an tarchéimnitheach in dhá cheann de na reiligiúin thuas tionchar ar an gcaoi a mbaineann a gcuid ball tátal as téacsanna diaga na laethanta seo. 20Mx2

Critéir mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar an bhfoilsíú ó Dhia/ar an tarchéimnitheach trí bhealach chruinn amháin nó níos mó a thabhairt ina dtéann an tuiscint ar Dhia/déithe/ an tarchéimnitheach i bhfeidhm ar an mbealach a mbaintear ciall as téacsanna diaga sa lá atá inniu ann in dhá cheann de na creidimh arna liostú sa cheist m.sh.

- An Búdachas - creideann Búdaithe gur tarchéimnitheach é an teagasc Dharma, ‘an fhírinne shíoraí’; Tugtar urraim do Bhúdaithe/Bodhisattvanna mar léirithe cruthanta ar bhuanna síoraí spioradálta agus d’fhéadfaidís dul i bhfeidhm ar an tuiscint atá ar na Tripitaka agus teagaisc an Bhúda do roinnt Búdaithe srl.
- An Chríostaíocht - D’fhéadfadh an creideamh go bhfuil Dia taobh istigh den bheatha daonna (m.sh. ionchollú srl.) ach ag an am céanna go dtarchéimníonn sé a teorannacha (m.sh. triúir in aon Dia amháin srl.) dul i bhfeidhm ar an tslí ina mbaintear ciall as Soiscéil an Tiomna Nua mar bhriathar Dé srl.
- Ioslam - An creideamh go bhfuil Allah taobh istigh den bheatha daonna ach ag an am céanna go dtarchéimníonn sé a teorannacha; creidtear gur briathra Allah iad na focail atá sa Chórán a d’fhéadfadh dul i bhfeidhm ar chreidimh, go mothóidís níos ceangailte le Allah trí aithris agus urnaí tríd an gCórán á úsáid srl.
- Srl.

A 2(a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - conas a théann tuiscint ar Dhia/déithe/an tarchéimnitheach i bhfeidhm ar an mbealach a mbaintear ciall as téacsanna diaga	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – cuntas ar chúis(eanna) b(h)ailí leis an tionchar	Cuntas sármhaith ar an tionchar	Cuntas an-mhaith ar an tionchar	Cuntas maith ar an tionchar	Cuntas éigean ar an tionchar	Is beag an cuntas a rinneadh ar an tionchar	Is an-bheag an cuntas a rinneadh/ní dhearnadh aon chuntas ar an tionchar
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 2 (b)

Samhlaigh go raibh deis agat labhairt le hAinseilm agus le hAcaín (Aquinas) maidir lena dtuiscint ar Dhia.

Tabhair breac-chuntas ar cad a déarfadh gach duine den bheirt, dar leat, maidir le conas is féidir le creideamh go bhfuil Dia ann cabhrú le duine atá ag lorg bhrí na beatha sa lá atá inniu ann. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar choincheap Dé trí eolas cruinn a leagan amach maidir leis an tslí a bhféadfadh tuairimí Ainseilm agus Acaín maidir le Dia a bheith ann cuidiú le duine atá ag lorg bhrí na beatha sa lá atá inniu ann m.sh.

- D'fhéadfadh smaointí Ainseilm, go bhfuil Dia ann sa saol mar atá toisc go bhfuil sé ann in intinn an duine, cuidiú le duine atá ag lorg brí sa bheatha trí bhraistint chuspóra a thabhairt dóibh.
- Dhírigh Acaín ar an gcaoi nach bhfuil míniú ag an domhan, ann féin, maidir lena bheith ann, a intuigtheacht nó a áilleacht. Rinne Acaín an cás go léiríonn an paradacsa seo glacadh le Dia mar bhunús agus sprioc an domhain, a d'fhéadfadh tuiscint a thabhairt do dhuine ar an domhan agus ar an domhan a bheith ann srl.

A 2 (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – conas is féidir le tuairimí Ainseilm agus Acaín maidir le Dia a bheith ann cabhrú le duine atá ag lorg bhrí na beatha sa lá atá inniu ann.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

AONAD A DÓ

Ní mór d'iarrthóirí dhá cheann ar bith de chodanna: a), b), c) a fhreagairt as ceann **amháin** de na trí roinn seo a leanas.

Roinn B (a)

Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a raibh tionchar ag riail na Róimhe sa Phalaistín ar gach ceann díobh seo thíos i rith shaol Íosa Nazórach. ● An Córas Polaitíochta ● An Córas Reiligiúnach. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an bPalaistín in aimsir Íosa trí fhaisnéis chruinn a leagan amach maidir le riail na Róimhe ar na córais pholaitíochta agus reiligiúnacha sa Palaistín in aimsir Íosa m.sh.

- Córas Polaitíochta - Bhí an Róimh i gceannas ar an ord polaitíochta sa Phalaistín in aimsir Íosa m.sh. Caesar - Impireacht na Róimhe, Pointias Píoláit - Gobharnóir na Róimhe; cumhacht eachtrannach a bhí ann agus mhothaigh an chuid ba mhó de dhaoine nach raibh siad in ann aon rud a dhéanamh in aghaidh na cumhachta srl.
- Córas Reiligiúnach - Bhí difríochtaí cultúrtha ann mar gheall ar ildíachas na Rómhánach agus aondiachas na nGiúdach; ba é an Sainidrí an foras rialaithe reiligiúnaigh leis an ardsagart mar cheannasaí; bhí na Sadúcaigh i gceannas ar an Sainidrí agus chomhoibrigh siad leis na Rómhánaigh srl.

B a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - tionchar riail na Róimhe ar chórais pholaitíochta agus reiligiúnacha sa Phalaistín in aimsir Íosa	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn B (b)

Cuir síos ar conas a léirigh focail agus gníomhartha Íosa Nazórach feasacht ar a raibh i gceist le dhá cheann de na hionchais thíos ag na Giúdaigh leis an Meisias:

● Dáivíoch ● Sagartúil ● Fáidhiúil 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar na hionchais mheisiasacha in aimsir Íosa trí chuntas cruinn a thabhairt ar an tslí a léiríonn briathra agus gníomhaíochtaí Íosa Nazórach feasacht ar an dá ionchas Ghiúdacha maidir leis an Meisias arna léiriú sa cheist m.sh.

- Dáivíoch – an t-ionchas go mbeadh an Meisias ina shliochtach de Rí Dháiví, ceannaire míleata a chuirfidh na Rómhánaigh as cumhacht; feicthe sna ghinealaigh i Matha agus Lúcas a leanann ginealach Íosa siar go Dáiví; bhí daoine ag iarraidh Íosa a chorónú ina rí rí éis mhíorúilt na mbuilíní agus na n-iasc, ach imíonn Íosa srl.
- Sagartúil – an t-ionchas go mbeadh baint ag an Meisias le hÁrón agus le treibh Léiví mar shagairt atá ag feidhmiú mar mhinistí sa Teampall; nuair a fuair Íosa réidh leis na trádálaithe sa Teampall, chuir sé é féin sa traidisiún shagartúil de bheith ag feidhmiú mar mhinistir sa Teampall; níor labhair Íosa faoi féin i dtéarmaí na sagartachta seo. Bhí sé criticiúil faoin meon a bhí ag roinnt sagairt m.sh. parabal an tSamáraigh Mhaith srl.
- Fáidhiúil – Bhí roinnt daoine ag súil leis an Meisias a bheith cumhachtach ar nós Mhaois, a threoraigh na daoine ón sclábhaíocht agus chun na saoirse; sa Seanmóir ar an Sliabh is féidir féachaint ar Íosa mar an Maois nua atá ag cur béim ar athrú inmheánach agus gealltanais bunaithe ar an ngrá; tá baisteadh Íosa agus a dhul ar aghaidh le misean saintréitheach de ghairm fháidhiúil; luann na sluaite Íosa mar fháidh agus dar leo: ‘Rinne Dia a phobal a d’fhiosrú’ (Lúcas 7:16) srl.

B (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - feasacht Íosa ar dhá ionchas Ghiúdacha don Meisias	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint teoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is an-bheag an cuntas a thugtar/ ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn B (c) (i).

Déan cur síos ar dhá shampla dá bhfuil bainte amach san iarracht ar son na haontachta idir Eaglaisí Críostaí sa lá atá inniu ann. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an ngluaiseacht éacúiméineach trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá éacht atá bainte amach sa chuardach don aontacht idir eaglaisí Chríostaí sa lá atá inniu ann m.sh.

- Comhairle Eaglaisí na hÉireann – is féidir an dul i ngleic leis an bhforéigean, éadulaingt nó seicteachas a rianú siar chuig misean Íosa chun an tsíocháin a chur chun cinn in ionad an fhoréigin srl.
- Is féidir Eaglaisí Críostaí ag glacadh páirt i gcomhphaidreoireacht le linn Sheachtain na hAontachta Críostaí a rianú siar chuig forbairtí ar nós foraithe an Dara Comhairle Vatacánach maidir leis an éacúiméineachas srl.
- Srl.

B (c) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - dhá éacht sa chuardach don aontacht Chríostaí sa lá atá inniu ann.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is an-bheag an cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Nó Roinn B (c) (ii)

Próifiligh conas a chuimhnítear ar fhocail agus ar ghníomhartha Íosa Nazórach in dhá shearmanas atá mar chuid den adhradh Críostaí sa lá atá inniu ann. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar shuntas shaol, bhás agus aiséirí Íosa do Chríostaithe trí rianú cruinn a dhéanamh ar conas a chuimhnítear ar Íosa Nazórach sa lá atá inniu ann in dhá shearmanas atá mar chuid d'adhradh Críostaí sa lá inniu ann m.sh.

Cuimhníonn an Eaglais Chaitliceach Rómhánach ar bhaisteadh Íosa san Iordáin trí dheasghnáth an bhaiste (is siombail de shaol nua i gCríost é a bheith beannaithe le hola agus le huisce) srl.

- Cuimhnítear ar an Suipéar Déanach trí liotúirge na hEocairiste — tugann an éisteacht le scríoptúir Chríostaí briathra, gníomhartha agus féiniobairt Íosa chun cuimhne srl.
- Srl.

B (c) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - conas a chuimhnítear ar Íosa Nazórach sa lá atá inniu ann i ndeasghnátha Críostaí	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - rianú go cruinn	rianú sármhaith	rianú an-mhaith	rianú maith	roinnt rianaithe	is beag an rianú a rinneadh	is an-bheag an rianú a dhéantar/ní dhéantar rianú
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhórearráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mórearráidí atá ann	roinnt mórearráidí ann	mórán mórearráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn C (a)

Scrúdaigh an chaoi ar féidir an gaol idir na gnéithe ‘naofa’ agus ‘saolta’ den saol a chur in iúl leis an ról a imríonn daoine aonair laistigh de reiligiún. 40M/20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar an tslí ar féidir an bhraistint sácráilteachta i ngnáthghnéithe an tsaoil, trí shúil ghéar a chaitheamh ar an gcaidreamh idir na gnéithe naofa agus saolta, atá le sonrú sa ról atá ag daoine aonair mar chuid de reiligiún m.sh.

- Seaman – fear nó bean a fhaigheann tíolacthaí óna s(h)insir chun a bheith ina (h)eadránaí idir na gnéithe naofa agus saolta; idir an cine daonna agus na spioraid atá sa chosmas srl.
- An Chríostaíocht – Is féidir sin a fheiceáil tríd na ról a ghlacann Críostaithe taobh istigh dá n-eaglais m.sh. Ministir na hEocairiste, Ministir an Bhriathair srl.
- Ioslam – baineann fir atá oiliúnaithe sa dlí Ioslamach (Ulama) ciall as an Sharia agus treoraíonn siad an pobal maidir le conas maireachtáil de réir thoil Allah srl.
- Srl.

Nóta: Glac le freagraí tuairisciúla agus tagairt intuigthe do dhaoine aonair, gnéithe ‘naofa’ agus ‘saolta’.

C (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - conas atá an caidreamh idir na gnéithe naofa agus saolta le sonrú i ról an duine aonair mar chuid de reiligiún	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – súil ghéar a chaitheamh	súil ghéar a caite go sármhaith	súil ghéar a caite go han-mhaith	súil ghéar a caite go maith	súil ghéar a caite go pointe	súil ghéar a caite go lag	súil ghéar a caite go han-lag/gan súil ghéar caite
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 – 0
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn C (b)

Cuir i gcomparáid an tslí a bhfuil struchtúr agus eagar ar phobal creidmheach i reiligiún amháin as Liosta A agus i reiligiún amháin as Liosta B thíos:

LIOSTA A: ● An Chríostaíocht (aon sainchreideamh) ● An Giúdachas

LIOSTA B: Ioslam ● An Búdachas ● An Hiondúchas ● Ioslam 40M/20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar mhór-reiligiúin domhanda trí chosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó a shainaithint i struchtúr agus in eagar dhá reiligiún arna liostú sa cheist m.sh..

- An Chríostaíocht agus an Búdachas – níl foras rialaithe iontu; tá an Chríostaíocht éagsúil ón mBúdachas sa mhéid is go bhfuil struchtúr paróisteach sna hEaglaisí Críostaí agus tagann creidmhigh le chéile le haghaidh adhradh comhchoiteann seachtainiúil ach sa Bhúdachas ní bhailíonn an pobal áitiúil le chéile go rialta chun adhradh a dhéanamh srl.
- An Giúdachas agus an Chríostaíocht – tá na hionaid phobail bunaithe ar ionaid adhartha ina mbailíonn baill le haghaidh adhradh comhchoiteann ar lá ar leith; déantar tarluithe suntasacha sa saol a cheiliúradh mar phobal srl.

Nóta: Ceadaiigh tagairt intuigthe do chosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó.

C (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - cosúlachtaí /difríochtaí a shainaithint idir na struchtúir/na heagair atá ag dhá chreideamh mar a liostaítear sa cheist	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uideasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - cosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó a shainaithint go cruinn	Cosúlachtaí agus/nó difríochtaí sármhaithe	cosúlachtaí agus/nó difríochtaí an-mhaith	cosúlachtaí agus/nó difríochtaí maithe	roinnt cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	beagán cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	fíorbheagán/gan chosúlachtaí agus/nó difríochtaí
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór- earráid(í)	is an- bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór- earráidí atá ann	roinnt mór- earráidí ann	mórán mór- earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn C (c)

Tabhair breac-chuntas ar bhunús an ghaoil idir an Chríostaíocht agus an Giúdachas faoi gach ceann de na ceannteidil seo: ● Fís an tslánaithe ● Traidisiún Ceiliúrtha 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an gcaidreamh idir an Chríostaíocht agus an Giúdachas trí eolas cruinn a leagan amach ar bhunús an chaidrimh idir an Chríostaíocht agus an Giúdachas maidir lena bhfís slánaithe agus mar thraidisiúin cheiliúrtha m.sh.

- Traidisiún ceiliúrtha – Tá ceiliúradh na hEocairiste sa Chríostaíocht fréamhaithe i bhféile Cháisc na nGiúdach toisc go raibh Íosa agus a Dheisceabail ina nGiúdaigh srl.
- Fís an tslánaithe – An is í an tuiscint gurb é Íosa an Meisias ina cuid den tuiscint Chríostaí ar an slánú, a thagann ón gcreideamh Sean-Tiomna a bhaineann le ‘hUngthach’, atá aistrithe san Eabhrais mar ‘Chríost’ nó ‘Meisias’ srl.
- Srl.

C (c)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - an bunús leis an gcaidreamh idir an Chríostaíocht agus an Giúdachas ina bhfís slánaithe agus mar thraidisiúin cheiliúrtha	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn D (a)

‘Tá an mhoráltacht fréamhaithe chomh domhain sin inár ngnáthshaol gur deacair sochaí a shamhlú gan aon rialacha morálta.’

Scrúdaigh an fhianaise leis an ráiteas seo agus déan tagairt do dhá shampla den chaoi ar féidir an mhoráltacht a fheiceáil mar ghné dhaonna nádúrtha i saol daoine inniu. 20M X2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an moráltacht trí imscrúdú a dhéanamh ar dhá shampla den bhealach ar féidir féachaint ar ‘an maith a dhéanamh agus an t-olc a sheachaint’ ina ngnéithe nádúrtha daonna i saoil na ndaoine sa lá atá inniu ann agus fianaise thacaíochta a sholáthar le haghaidh conclúidí a dtagtar orthu m.sh.

- Ómós do na mairbh m.sh. Déanann daoine an-iarracht go deo chun an deasghnáth a dhéanamh den bhás agus é a dhéanamh maorga m.sh. uaigheanna, scrínte, cuimhneacháin srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh teacht ar chonclúidí maidir le conas nach féidir féachaint ar ‘an maith a dhéanamh agus an t-olc a sheachaint’ ina ngnéithe nádúrtha daonna srl.

D (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - samplaí & conclúidí maidir leis an mbealach a bhfuil ‘an mhaith a dhéanamh agus an t-olc a sheachaint’ ina ngnéithe nádúrtha daonna i saoil na ndaoine sa lá atá inniu ann.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – fianaise thacaíochta ar na conclúidí a iniúchadh agus a sholáthar	fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe go sármhaith	fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe go han-mhaith	fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe go maith	fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe go réasúnta	beagán fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe	fíorbheagán fianaise thacaíochta / gan fianaise thacaíochta ar na conclúidí iniúchta agus soláthraithe
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn D (b)

Tabhair achoimre ar a bhfuil i gceist in dhá chéim den fhorbairt phearsanta mhorálta atá curtha chun cinn ag teoiricí morálta amháin a bhfuil staidéar déanta agat air/uirthi 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an bhforbairt mhorálta trí eolas cruinn a leagan amach ar a mbaineann le dhá chéim san fhorbairt mhorálta atá curtha chun cinn ag teoiricí moráltachta m.sh.

- Piaget – Tuigeanann páistí an mhoráltacht ó rialacha a leagann daoine le húdarás amach agus toisc go mbeidh pionós i gceist nuair a bhristear na rialacha seo; faoin am a mbíonn siad tuairim is 10 mbliana d’aois tosaíonn páistí ag smaoineamh ar dhearcthaí daoine eile srl.
- Kohlberg – An chéim réamh-chomhghnásach: eagla roimh phionós agus cúiteamh á lorg; an chéim Chomhghnásach: ag iarraidh míshástacht agus cáineadh ó dhaoine le húdarás a sheachaint; an chéim Iar-Chomhghnásach: Déantar breithiúnais bunaithe ar luachanna morálta srl.
- Srl.

C D b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - dhá chéim de theoiric forbartha morálta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn D (c)

Rianaigh an chaoi ar féidir an tionchar atá ag an gConradh agus ag na Deich nAitheanta a fheiceáil in dhá shampla de sheanmóireacht Íosa Nazórach. 20M X2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar an moráltacht agus ar an traidisiún Críostaí trí dhá shampla chruinne a leagan amach maidir leis an mbealach ar féidir tionchar an Chonartha agus na nDeich nAitheanta a fheiceáil i dteagasc Íosa m.sh.

- D'úsáid Íosa an Conradh chun a seanmóireacht ar chumhacht na haithne don ghrá a chomhtháthú, is féidir sin a fheiceáil nuair a níonn Íosa cosa na ndeisceabal, a léiríonn a ghrá gan choinníoll srl.
- Múineann an tSeanmóir ar an Sliabh agus seanmóireacht Íosa maidir leis an mbealach chun maireachtáil do Chríostaithe gan fuath a léiriú ar a chéile, atá fréamhaithe sna Deich Aitheanta m.sh. ná shantaigh maoin do chomharsan srl.
- Srl.

C D (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – tionchar an Chonartha agus na nDeich nAitheanta artheagasc Íosa.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - an tionchar leagtha amach	an tionchar leagtha amach go sármhaith	an tionchar leagtha amach go han-mhaith	an tionchar leagtha amach go maith	roinnt den tionchar leagtha amach	beagán den tionchar leagtha amach	fíorbheagán den tionchar/gan aon tionchar leagtha amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

AONAD A TRÍ

Caithfidh iarrthóirí freagra a thabhairt ar chuid a) nó ar chuid b) ó cheann **amháin** de na ceithre roinn seo a leanas.

Roinn F (a) (i)

Chuir Mahatma Gandhi stíl mhaireachtála neamhforéigneach chun cinn i rith a shaoil, agus d'úsáid sé neamhforéigean mar chineál agóide i gcúinsí coimhlinte.

Déan cur síos ar a raibh i gceist le sampla eile den chaoi ar cothaíodh síocháin i gcás coimhlinte a ndearna tú staidéar air.40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar pheirspictíochtaí ar an gcóir agus an síocháin trí chuntas cruinn a thabhairt ar an mbealach ar baineadh an tsíocháin amach i gcás coimhlinte, seachas an sampla a tugadh sa cheist m.sh.

- Tuaisceart Éireann – cainteanna idir páirtithe polaitíochta i bPoblacht na hÉireann, Tuaisceart Éireann agus an Ríocht Aontaithe, a tharla chun dul i ngleic leis na fadhbanna a bhí ina gcúiseanna leis an gcoimhlint; dá bharr, bunaíodh rialtas cineachta le haghaidh TÉ le hionadaithe ó phobail éagsúla taobh istigh de Thuaisceart Éireann ann srl.
- D'fhéadfadh an foréigean a leanann cás 'Cogaidh Chóir' críoch a chur le coimhlint m.sh. an Dara Cogadh Domhanda srl.
- Srl.

F (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - sampla den chaoi ar baineadh an tsíocháin amach i gcás coimhlinte	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cuntas cruinn a thabhairt	cuntas cruinn a thabhairt go sármhaith	cuntas cruinn a thabhairt go han-mhaith	cuntas cruinn a thabhairt go maith	cuntas cruinn éigean a thabhairt	is beag an cuntas cruinn a thugtar	is an-bheag an cuntas cruinn a thugtar/ní thugtar cuntas cruinn
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/e arráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn F (a) (ii)

● Conair na nOcht Rian den Bhúdachas ● Fís Ghiúd-Chríostaí na Córa

● Ceithre Varna an Hiondúchais ● Zakat Ioslam

Mínigh conas a d'fhéadfadh dhá cheann de na teagaisc reiligiúnacha thuas tionchar a imirt ar chreidmhigh oibriú ar mhaithe le cóir agus síocháin i saol an lae inniu. 20x2M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar pheirspictíochtaí reiligiúnacha maidir leis an gcóir agus síocháin trí chuntas cruinn a thabhairt ar chúis amháin nó níos mó ar féidir dhá cheann de na peirspictíochtaí reiligiúnacha arna liostú sa cheist dul i bhfeidhm ar chreidmhigh chun obair i gcomhair na córa agus síochána sa domhan sa lá atá inniu ann m.sh.

- Conair na nOcht Rian sa Bhúdachas m.sh. Gníomh ceart – spreagtar daoine chun caitheamh le daoine eile le cineáltas, meas srl a chabhraíonn le duine dul i ngleic leis na cúiseanna leis an éagóir sa domhan srl.
- Fís Ghiúd-Chríostaí m.sh. léiríonn scríoptúir Eabhraise agus Chríostaí Dia á cheangail leis an gcine daonna le comhbhá, grá, cineáltas srl. arbh fhéidir leis dul i bhfeidhm ar chreidmhigh chun maireachtáil chun caitheamh le daoine eile go cothrom srl.
- Ceithre Varna an Hiondúchais m.sh. daoine arna scaradh de réir a ról sa saol/áit (nó aicme) sa tsochaí i.e. na Brámain, an Aicme Uasal, na Comóntaigh agus na Seirfigh; cuirtear iallach ar dhaoine prionsabail eiticiúla a leanúint a spreagann obair i dtreo na córa sóisialta srl.
- Zakat Ioslam m.sh. Ceithre Colún Ioslam, almsóireacht ordaithe ag Allah ar son an chomhionannais agus na córa; spreagtarfeasacht maidir leo siúd nach bhfuil deisiúil srl.

C F a) ii	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - conas is féidir le dhá pheirspictíocht reiligiúnach dul i bhfeidhm ar chreidmhigh chun a bheith ag obair i gcomhair na córa agus síochána	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – cuntas cruinn a thabhairt ar na cúiseanna	Cuntas sármhaith ar na cúiseanna	cuntas an-mhaith ar na cúiseanna	cuntas maith ar na cúiseanna	cuntas éigean ar na cúiseanna	Is beag an cuntas a thugtar ar na cúiseanna	Is an-bheag an cuntas a thugtar/ní thugtar aon chuntas ar na cúiseanna
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Nó Roinn F (b) (i)

Breac achoimre ar bhunphrionsabail theoiric an ‘Chogaidh Chóir’ agus mínigh conas a d’fhéadfaidís baint le cás coimhlinte amháin a ndearna tú staidéar air 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar chineálacha éagsúla foréigin trí fhaisnéis chruinn a leagan amach maidir leis an mbealach ar féidir dhá phrionsabal nó níos mó de theoiric an ‘Chogaidh Chóir’ a bheith bainteach le cás coimhlinte m.sh.

- Bunphrionsabail theoiric an chogaidh chóir a leag Agaistín amach – tá gach cogadh olc agus déanann sé iarracht é seo a chothromú le prionsabal na féinchosanta; is féidir údar a thabhairt leis an gcogadh nuair atá sé níos fearr mar rogha ná an rogha eile, ach faoi choinníollacha diana amháin m.sh. cúis chóir, údarás inniúil, intinn cheart, rogha deiridh, dóchúlacht ratha, agus comhréireacht; caithfidh go mbeidh comhréireacht (an mhaith a dhéantar i gcomhréir leis an olc a dhéantar) agus idirdhealú (ionsaithe ar neamhthrodaithe agus targaid neamh-mhíleata a chosc) sa chogadh srl.
- Cásanna coimhlinte – m.sh. an Cogadh san Afganastáin an Afganastáin – mar dhíoltas as ionsaí sceimhlitheoireachta 9/11 a rinne an Talaban, ionsaí a mharaigh a lán daoine soineanta srl.
- Srl.

F (b) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - conas a d’fhéadfadh dhá phrionsabal nó níos mó a bhaineann le teoiric an ‘Chogaidh Chóir’ a bheith bainteach le cás coimhlinte	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhórearráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mórearráidí atá ann	roinnt mórearráidí ann	mórán mórearráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn F (b) (ii)

Ainmnigh tráchtair amháin ar chúrsaí reiligiúin agus comhshaoil agus tabhair achoimre ar conas a tugadh aird ar shaincheist chomhshaoil de bharr a s(h)aoil agus a t(h)uairimí.
40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar pheirspictíochtaí reiligiúnacha maidir leis na ceistanna timpeallachtaí trí eolas a shainaithint agus a leagan amach go cruinn maidir le conas a tugadh aird ar cheist timpeallachta de bharr saol agus smaointí tráchtálaí reiligiúin agus timpeallachta amháin m.sh.

- Úsáideann Berry a scríbhinní agus a léachtaí chun labhairt faoina ghrá mór don dúlra agus theagasc sé gur cheart do gach duine aire a thabhairt don domhan; ba cheart go mbeadh éifeacht mhaith ag gach rud a dhéanann daoine ar an domhan srl.
- An Pápa Eoin Pól II – Dialóg leis na Náisiúin Aontaithe; is í an timpeallacht ár mbaile coiteann lena roinnimid ár saoil srl.
- Srl.

F (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – conas a tugadh aird ar cheist chomhshaoil de bharr saol agus tuairimí d' aon tráchtair amháin	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a shainaithint agus a leagan amach	eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach go sármhaith	eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach go han-mhaith	eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach go maith	roinnt eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach	beagán eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach	fíorbheagán/gan eolas cruinn sainaitheanta agus leagtha amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn G (a) (i)

● Reiligiúnach ● Tuata

Scrúdaigh an tábhacht a bhaineann le gach ceann de na cineálacha deasghnátha seo dóibh siúd a ghlacann páirt iontu, agus úsáid samplaí ó shochaí an lae inniu. 20Mx2/40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar shuntas an deasghnátha sa saol tuata agus reiligiúnach trí shúil ghéar a chaitheamh ar dheasghnátha tuata agus reiligiúnacha araon i sampla amháin nó níos mó ó shaoil na ndaoine sa lá atá inniu ann m.sh.

- Baineann deasghnátha reiligiúnacha le sacraimint na hEocairiste san Eaglais Chaitliceach; le linn na Comaoineach, comórann an t-arán agus fíon béile deireanach Íosa lena dheisceabail sular céasadh ar chros é; tógann an Chomaoineach creidimhigh níos cóngaraí le Dua agus tugann sí cothú spioradálta dóibh srl.
- Baineann deasghnátha tuata le bainis i gclárlann, ina mbailíonn lánúin lena gclanna agus cairde chun féiniúlacht nua a chomóradh; atá ina siombail ar dhuine amháin a dhéanamh de bheirt, tú féin a thabhairt do dhuine eile srl.
- Ar lá Fhéile Pádraig caitheann a lán Críostaithe Éireannacha seamróg ghlas chun cuimhneamh ar an gcaoi ar theagasc Naomh Pádraig don phobal faoin Tríonóid trí sheamróg ghlas a úsáid srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaigh tagairt intuigthe do na cineálacha reiligiúnacha agus tuata.

G (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – tábhacht na ndeasghnátha reiligiúnacha agus tuata i saoil na ndaoine sa lá atá inniu ann	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – súil ghéar a chaitheamh	súil ghéar a caite go sármhaith	súil ghéar a caite go han-mhaith	súil ghéar a caite go maith	súil ghéar a caite go pointe	súil ghéar a caite go lag	súil ghéar a caite go han-lag/gan súil ghéar caite
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn G (a) (ii)

Cuir síos ar shamplaí d'eispéiris mhistiúla a bhain do bheirt mhisteach le linn dóibh a bheith beo agus a bhfuil baint acu le haon cheann de na reiligiúin seo:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar shaintréithe de thraidisiúin mhistéireacha trí chuntas cruinn a thabhairt maidir le tréithe ar leith a bhí le feiceáil i saoil bheirt mhisteach a bhaineann le ceann amháin nó níos mó de na reiligiúin arna liostú sa cheist m.sh.

- Praicticiúil agus gníomhach – Theagasc an misteach Giúdach darb ainm Israel ben Eliezer nach raibh an misteachas ann le haghaidh gach duine; ba cheart go mbeadh baint ag an gcroí leis an bpaidreoireacht agus ní hamháin sa cheann; tá láithreacht diaga le feiceáil ar fud na cruinne i ngach rud srl.
- Aistear inmheánach, do-inste i.e. is aistear inmheánach turgnamhach é a dtugann misteacha ar nós Naomh Treasa d'Avila faoi, a bhféadfadh paidreoireacht, machnamh, troscadh a bheith ag baint leis mar a shaothraíonn an duine chun teagmháil neamh-mheánach phearsanta a dhéanamh leis an Absalóid srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh tagairt do chreideamh amháin arna liostú sa cheist.

G (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - eispéiris a bhain do bheirt mhisteach le linn dóibh a bheith beo	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cuntas cruinn a thabhairt	cuntas cruinn a thabhairt go sármhaith	cuntas cruinn a thabhairt go han-mhaith	cuntas cruinn a thabhairt go maith	cuntas cruinn éigean a thabhairt	is beag an cuntas cruinn a thugtar	is an-bheag an cuntas cruinn a thugtar/ní thugtar cuntas cruinn
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Nó Roinn G (b)

● Mantra ● Téacs Diaga

Scrúdaigh an chaoi a raibh gach ceann acu seo thuas bainteach den chéad uair le cleachtas machnaimh mar chineál urnaí agus cuir síos ar shamplaí den chaoi a n-úsáidtear iad in urnaí mhachnamhach sa lá atá inniu ann. 40Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar an idirghabháil i dtraidisiúin reiligiúnacha trí shúil ghéar a chaitheamh ar a bunús agus cuntas cruinn a thabhairt ar an mbealach a n-úsáidtear mantra agus téacsanna diaga san idirghabháil mar chineáil paidre m.sh.

- Sa Bhúdachas tuigtear an idirghabháil mar phróiseas féinfholaithe is féidir a bhaint amach trí mhantra a athrá; téann sí siar chuig scéal bhunú an Bhúdachais agus saol Siddhartha Gautama; is éard is mantra atá ann ná ráiteas sacráilte le fuaim numanach; cuidíonn aithris mhantra leis an intinn a choinneáil dírithe agus oscailte le haghaidh bheannacht an ama i láthair srl.
- Baineann idirghabháil le téacs diaga m.sh. Lectio Divina leis an luathréimhse mhainistreach (5^ú-12^ú haois); cineál idirghabhála atá bunaithe ar sheanchleachtas a bhaineann le scríoptúir a léamh amach os ard agus an téacs a chur de ghlanmheabhair agus ag an am céanna an corp agus an intinn a chomhtháthú i bpaidreoireacht. Maidir leis na Críostaithe a úsáideann Lectio Divina sa lá atá inniu ann, aimsíonn siad áit chiúin chun scríoptúir a léamh go mall agus go hairdeallach, ag smaoineamh ar chiall an téacs agus a impleachtaí ar an saol srl.
- Srl.

G (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - bunúis agus an chaoi a n-úsáidtear mantra agus téacsanna diaga sa lá atá inniu ann sa mhachnamh mar chineál paidre	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, déanta go sármhaith	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, déanta go han-maith	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, déanta go maith	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, déanta go réasúnta	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, is beag an méid a rinneadh	súil ghéar a chaitheamh ar na bunúis agus cuntas a thabhairt ar an gcaoi a n-úsáidtear iad sa lá atá inniu ann, is an-beag an méid a rinneadh/níl sé déanta
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhórearráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mórearráidí atá ann	roinnt mórearráidí ann	mórán mórearráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc x2	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn I (a) (i)

Mínigh conas a d'fhéadfadh creideamh nó cleachtas reiligiúnach Réamh-Chríostaí a bheith bainteach le láithreán seandálaíochta in Éirinn. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar bhunús ársa na reiligiún in Éirinn trí chúis chruinn amháin nó níos mó a thabhairt mar mhíniú ar cén fáth go bhfuil baint ag creidimh agus/nó cleachtais Réamh-Chríostaí le suíomh áitiúil nó náisiúnta seandálaíochta in Éirinn m.sh.

- Creideamh sa bheatha tar éis an bháis agus urraim a thabhairt do na mairbh m.sh. dumhaí Réamh-Chríostaí, srl.
- Adhradh na gréine m.sh. Féile Cheilteach Lughnasa/Lughnasadh, srl.
- Bhí baint ag fuaráin, toibreacha agus aibhneacha le hadhradh déithe áitiúla, féachadh ar an uisce mar sholáthraí beatha, tá sé dealraitheach go raibh na suíomhanna seo ina n-ionaid adhartha srl.
- Sí an Bhrú – Maíonn an baint atá ag grianstad an gheimhridh leis an tuama go raibh creideamh sa bheatha tar éis an bháis ann srl.
- Srl.

I (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – an chúis a mbaineann creidimh/cleachtais réamh-Chríostaí le suíomh seandálaíochta in Éirinn	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cuntas cruinn a thabhairt ar an gcúis/na cúiseanna	Cuntas sármhaith ar an gcúis/na cúiseanna	Cuntas an-mhaith ar an gcúis/na cúiseanna	Cuntas maith ar an gcúis/na cúiseanna	Cuntas réasúnta ar an gcúis/na cúiseanna	Is beag an cuntas a thugtar ar an gcúis/na cúiseanna	Is an-bheag an cuntas a thugtar/ní thugtar aon cuntas ar an gcúis/na cúiseanna
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn I (a) (ii)

Cuir síos ar dhá shampla den chaoi ar féidir cleachtais reiligiúnacha, atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann, a rianú siar go dtí an ré Réamh-Chríostaí. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar ionchultúró na Críostaíochta in Éirinn trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá shampla maidir leis an mbealach ar féidir cleachtais reiligiúnacha a rianú siar chuig tréimhsí Réamh-Chríostaí m.sh.

- Chuir Naomh Pádraig go leor cleachtais reiligiúnacha a bhí ann cheana in oiriúint chun an malartú ó chreidimh réamh-Chríostaí go creidimh Chríostaí níos éasca ar mhuintir na hÉireann m.sh. dreapadh Chruach Phádraig srl.
- Nasctar comóradh Críostaí shaoil Naomh Bríde ar an 1 Feabhra le bandia réamh-Chríostaí na torthúlachta agus féile Imbolc a chomórann an torthúlacht, cur barra agus breith na n-uan srl.
- Srl.

I (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – dhá shampla de chleachtais reiligiúnacha in Éirinn sa lá atá inniu ann ar féidir iad a rianú siar go dtí an ré Réamh-Chríostaí	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cuntas cruinn a thabhairt	cuntas cruinn a thabhairt go sármhaith	cuntas cruinn a thabhairt go han-mhaith	cuntas cruinn a thabhairt go maith	cuntas cruinn éigean a thabhairt	is beag an cuntas cruinn a thugtar	is an-bheag an cuntas cruinn a thugtar/ní thugtar cuntas cruinn
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Nó Roinn I (b) (i)

Ainmnigh gluaiseacht reiligiúnach nua in Éirinn agus cuir síos ar a príomhthréithe. Bíodh tagairt agat do dhá cheann acu seo a leanas: ● Creidimh Lárnacha ● Cineálacha Adhartha ● Cóid Mhorálta 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar chineálacha nua reiligiúin in Éirinn trí ghluaiseacht reiligiúnach a tháinig go Éirinn le déanaí a shainaithint go cruinn agus trí chuntas a thabhairt ar dhá cheann dá saintréithe arna liostú sa cheist m.sh. gluaiseachtaí reiligiúnacha atá nua nó ag teacht chun cinn -

- Tá siad 'nua' sa mhéid is go gcuireann siad iad féin in iúl mar roghanna eile in ionad an reiligiúin institiúidigh.
- tá siad 'reiligiúnach' sa mhéid is go maíonn siad go gcuireann siad fíis reiligiúnach den domhan ar fáil, agus go bhfuil siad in ann freagra a thabhairt ar cheisteanna bunúsacha an tsaoil srl.
- tá creidimh lárnacha saineúla acu; chomh maith le modhanna adhartha; cóid mhorálta faoi leith srl.

m.sh. Hare Krishnas – seict mhisteach Hiondúch; creidimh lárnacha - dílseacht do Krishna; modhanna adhartha - cantaireacht agus damhsa, mantra Hare Krishna srl. cóid morálta - an Bhagavad Gita srl.

- Srl.

Nóta: má dhéanann an t-iarrthóir tagairt do ghrúpa daoine nach féidir iad a shainaithint mar ghrúpa atá tagtha go hÉirinn le déanaí – téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach.

I (b) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – dhá thréith a bhaineann le gluaiseacht atá nua in Éirinn — creidimh lárnacha/cineálacha adhartha/cóid mhorálta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go sármhaith	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go han-mhaith	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go maith	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go réasúnta	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go lag	gluaiseacht nua a shainaithint & chun cuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith go han-lag/ní dhéantar iad ar chor ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/e arráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn I (b) (ii)

Breac achoimre ar dhá threocht is féidir a fheiceáil i bpatrún na creidiúna agus an chleachtais reiligiúnaigh in Éirinn le blianta beaga anuas. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar phátrúin chreidimh reiligiúnaigh in Éirinn trí fhaisnéis chruinn a leagan amach maidir le dhá athrú is féidir a fheiceáil sa phátrún creidimh agus cleachtais reiligiúnaigh in Éirinn le blianta beaga anuas m.sh.

- Tuilleadh spéise léirithe sa diagacht, spioradáltacht Cheilteach srl.
- Léiríonn Daonáireamh a rinneadh le déanaí in Éirinn gur mhéadaigh líon na gcreideamh lena mbíonn daoine éagsúla comhcheangailte srl.
- Léiríonn suirbhéanna go bhfeictear ar an reiligiún mar ábhar príobháideach in go leor áiteanna san Eoraip m.sh. léiríonn EVS, Red C poll, Y2K srl. gur thit líon na gCríostaithe díograiseacha, le níos mó daoine ag freastal ar sheirbhísí reiligiúnacha faoin tuath ná i gceantair uirbeacha; tá líon na ndaoine a bhfuil creideamh reiligiúnach acu agus a chleachtann creideamh níos airde in Éirinn ná in áiteanna eile san Eoraip, áfach srl.
- Srl.

I (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - dhá athrú atá le feiceáil ar phatrún na creidiúna agus an chleachtais reiligiúnaigh in Éirinn le blianta beaga anuas	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn J (a) (i)

Cuir i gcomparáid an tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha atá le fáil i dteagasc dhá cheann de na reiligiúin seo a leanas. ● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas 40M/20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith eolas ar theagasc dhá mhór-reiligiún dhomhanda trí shúil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí idir na tuiscintí atá ann ar na dúile/an domhan nádúrtha a aimsítear i dteagasc dhá reiligiún arna liostú sa cheist m.sh.

- An Chríostaíocht agus an Giúdachas – Scéal Gheineasas; Chruthaigh Dia an domhan thar tréimhse sé lá – cosúil le hIoslam srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh tagairt intuigthe do chosúlacht agus/nó difríocht amháin nó níos mó

J (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - cosúlachtaí agus/nó difríochtaí idir tuiscintí ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha atá le fáil i dteagasc dhá cheann de na reiligiúin arna liostú	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go sármhaith	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go han-mhaith	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go maith	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go réasúnta	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go lag	súil ghéar a chaitheamh ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí go han-lag/ní chaitear súil ghéar orthu
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/e arráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15- 10	9 - 0
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn J (a) (ii)

Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ar fhreagair ceann amháin de na reiligiúin thíos do na smaointe a chuir Charles Darwin chun cinn maidir le cúrsaí éabhlóide.

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar an reiligiún agus ar an eolaíocht trí fhaisnéis chruinn a leagan amach maidir leis an bhfreagairt atá ag reiligiúin amháin arna liostú sa cheist do theoiric Charles Darwin maidir le cúrsaí éabhlóide m.sh.

- Chuaigh Teoiric na hÉabhlóide a chuir Darwin chun cinn i gcoinne an creideamh Críostaí gur cruthaíodh an cine daonna ar dheilbh Dé, scéal chruthú an Domhain i nGeineasas srl.
- Naomh Seoirse Mivart – rinne sé an argóint nach raibh aon rud sa traidisiún Críostaí a théann i gcoinne próiseas éabhlóide srl.
- Srl.

J (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - freagair de cheann amháin de na reiligiúin arna liostú sa cheist do na smaointe a chuir Charles Darwin chun cinn maidir le cúrsaí éabhlóide	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Nó Roinn J (b)

Pléigh na himpleachtaí atá ag dhá íomhá éagsúla de Dhia maidir leis an ngaol idir reiligiún agus eolaíocht. 40Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra sármhaith tuiscint ar na fiontair eolaíochta agus diagachta trí imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá éagsúla de Dhia agus trí theacht ar chonclúidí cruinne faoi impleachtaí an dá cheann acu ar an gcaidreamh idir reiligiún agus eolaíocht m.sh.

- Dia na mBearnaí – maítear go n-úsáidtear reiligiún chun rudaí a mhíniú nuair atá bearna san fhaisnéis eolaíochta m.sh. bhraith smaointí Newton faoin gcruinne ar choincheap na ‘géaga diaga’; mar a éiríonn na bearnaí san fhaisnéis eolaíochta níos lú, laghdaítear an ról atá ag an íomhá seo de Dhia srl.
- Dia mar Chruthaitheoir – an íomhá arna léiriú i gcuntas cruthaíochta Gheineasas; is féidir leis an íomhá seo dea-thionchar a imirt ar an gcaidreamh idir reiligiún agus eolaíocht toisc tríd, tá daoine tiomanta do mhaoirseacht na ndúl srl.
- Srl.

J (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC – Dhá íomhá de Dhia agus a n- impleachtaí maidir leis an gcaidreamh idir an reiligiún agus eolaíocht	fianaise shubstaintiúil	fianaise an- mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n-impleachtaí	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n- impleachtaí, déanta go sármhaith	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n- impleachtaí, déanta go han- mhaith	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n- impleachtaí, déanta go maith	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n- impleachtaí, déanta go réasúnta	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n- impleachtaí, déanta go lag	imscrúdú a dhéanamh ar dhá íomhá de Dhia agus teacht ar chonclúid maidir lena n-impleachtaí, déanta go han- lag/ní dhearnadh iad
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór- earráid(i)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór- earráidí atá ann	roinnt mór- earráidí ann	mórán mór- earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earr- áidí substaintiúla ann
40 Marcx2	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónais sin a shlánú síos.

Tábla I Bain úsáid as an tábla seo i gcás na hábhair a leanas:

Tábla 240 @ 10%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 240 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 10% gnáthrata an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthrata i gcás 180 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
181 - 183	17
184 - 186	16
187 - 190	15
191 - 193	14
194 - 196	13
197 - 200	12
201 - 203	11
204 - 206	10
207 - 210	9

Bunmharc	Marc Bónais
211 - 213	8
214 - 216	7
217 - 220	6
221 - 223	5
224 - 226	4
227 - 230	3
231 - 233	2
234 - 236	1
237 - 240	0

Teidil Forordaithe don Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach Scrúdú na hArdteistiméireachta 2022 — S59/20

Tugtar rogha de dhá theideal i Roinn E agus i Roinn H thíos. Ba chóir do na hiarrthóirí gan a n-obair chúrsa a bhunú ach ar aon teideal amháin, glactha ó Roinn E nó ó Roinn H.

E.1 Déan taighde ar an tionchar atá ag daonnacht Mhuire, máthair Íosa mar a léirítear sna Soiscéil, ar dhá chleachtas reiligiúnacha atá cáiliúil taobh istigh de shainchreideamh Críostaí sa lá atá inniu ann.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar Mhuire, máthair Íosa, i dtraidisiún Críostaí amháin trí fhaisnéis chruinn ar dhaonnacht Mhuire a anailísiú mar atá sé léirithe sna Soiscéil agus trí theacht ar chonclúidí cruinne maidir lena tionchar ar dhá chleachtas reiligiúnacha a bhaineann le sainchreideamh Críostaí amháin sa lá atá inniu ann.

E.2 • BITHEOLAÍOCHT • FEALSÚNACHT • SÍCEOLAÍOCHT • SOCHEOLAÍOCHT

Próifíligh conas a théann dhá léargas óna bhfuil thuas, maidir leis an tuiscint ar inscne, i bhfeidhm ar ról na bhfear agus na mban sa tsochaí, atá ag athrú.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar inscne agus ar an tsochaí trí rianú cruinn a dhéanamh ar an mbealach a ndeachaigh léargais ó dhá cheann de na disciplíní arna liostú sa teideal i bhfeidhm ar ról na bhfear agus na mban sa tsochaí, ról atá ag athrú.

H.1 Imscrúdú ar thionchar an Bhíobla ar dhá chineál litríochta arna liostú thíos.

• Bunreacht • Forógra saoirse • Óráid cháiliúil

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar thionchar an Bhíobla trí shuíl ghéar a chaitheamh ar thionchar na litríochta Bíobla ar dhá cheann de na cineálacha litríochta arna liostú sa teideal.

H.2 Liosta A

Liosta B

• Laoi Bhuíochais Hanná • An Brollach

(1 Sam 2:1-10)

(En 1:1-18)

• Iosrael Athbhunaithe
(Ís 52:13-53:12)

• An Seanmóir ar an Machaire
(Lc 6:20-49)

• Na Deich nAitheanta
(Eax 20:1-21)

• An Claohlú
(Mc 9:2-13)

Iniúchadh agus anailís ar théacs amháin ó Liosta A agus téacs amháin ó Liosta B thuas maidir le gach ceann de na pointí seo a leanas:

- Comhthéacs/cúlra bunaidh an téacs.
- An teachtaireacht atá ag an téacs maidir leis an gcaidreamh idir Dia agus pobal Dé.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith eolas ar théacsanna bíobla áirithe trí shuíl ghéar a chaitheamh ar théacs amháin ó Liosta A agus téacs amháin ó Liosta B arna liostú sa teideal chun mioneolas a aimsiú maidir le cúlraí/comhthéacsanna bunaidh na dtéacsanna agus maidir lena bhfuil sna téacsanna faoin gcaidreamh idir Dia agus pobal Dé.

Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach - Ardleibhéal

Aidhmeanna den obair chúrsa d'Oideachas Reiligiúnach na hArdteistiméireachta:

- Deis a thabhairt do dhaltaí dul i ngleic go pearsanta le saincheist leasa nó imní.
- Forbairt a dhéanamh ar eolas, tuiscint, scileanna agus dearcaí na ndaltaí, dé réir mar atá leagtha amach i gcuaspóirí na rannóige atá ainmnithe don obair chúrsa.
- Deis a thabhairt do dhaltaí tabhairt faoi taighde, anailís agus mhachnamh breise ar thopaic roghnaithe.
- Scileanna taighde, anailíse, meastóireachta, smaointeoireachta criticiúla, cumarsáide agus machnaimh a fhorbairt.

Cuireadh obair chúrsa isteach mar ghné den nós imeachta measúnaithe den oideachas reiligiúnach i scrúdú na hArdteistiméireachta mar gheall ar nádúr an ábhair féin. Tá forbairt na scileanna taighde, smaointeoireachta criticiúla, anailíse agus machnaimh ina bpríomhchuspóirí de mhúineadh an oideachais reiligiúnaigh ag an leibhéal sinsearach. Tá obair an chúrsa deartha chun deiseanna a thabhairt do dhaltaí tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na scileanna seo trí imscrúdú mionsonraithe a dhéanamh ar thopaic roghnaithe. (Oideachas Reiligiúnach, An Ardteistiméireacht, Treoirlínte do Mhúinteoirí – CNCM leathanach 142)

Ní mór do na hiarrthóirí obair chúrsa a chur isteach ar aon teideal amháin. Tá na teidil chéanna ag gabháil leis an nGnáthleibhéal agus leis an Ardleibhéal. Ba chóir Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra a mharcáil ag an leibhéal ag ar thóg sé/sí an scrúdú. Más mian le hiarrthóirí an obair chúrsa a léiriú, is féidir é sin a dhéanamh sa spás atá ar fáil chuige sin ar gach leathanach. Níor chóir dóibh, áfach, ábhar a cheangal nó a fheistiú den Leabhrán Obair Chúrsa. Ní mór don iarrthóir na grafaicí nó na híomhánna ar fad a tharraingt nó a scanadh díreach ar an Leabhrán Obair Chúrsa.

Scrúdú na hArdteistiméireachta - Oideachas Reiligiúnach

Nótaí Mínithe Marcála Ar Líne - Obair Chúrsa

Nóta mínithe	Cur síos	Arna Léiriú
MC ✓	Cód MC ✓ ar an imeall clé de Chuid A agus Cuid B den Leabhrán.	An chéad píosa fianaise maidir le Critéir Mharcála theideal 2022 i Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.
MC ^x	Cód MC ^x ar an imeall clé de Chuid A agus Cuid B de Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.	Gan aon phíosa fianaise maidir le Critéir Mharcála theideal 2022 i Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.
S I	Cód S I ar an imeall clé de Chuid A in aice leis an 2 ^ú foinse arna tabhairt sa Leabhrán.	Eolas ar an 2 ^ú foinse arna úsáid maidir leis an obair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.
SS	Cód SS ar an imeall clé de Chuid A in aice le heolas ar an 2 ^ú céim agus scil arna úsáid maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022	Eolas ar an gcéim agus an scil a úsáideadh do Theideal 2022 (Taighde; anailís; measúnú; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh)
S F	Cód SF ar an imeall clé de Chuid A in aice leis an 2 ^ú toradh maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Achoimre ar thorthaí theideal 2022 (An cumas chun – eolas a roghnú, a anailísiú agus a mheasúnú nó chun eolas a shórtáil agus a chur in eagar nó chun tuairimí a chur i láthair go gonta agus go héifeachtach)
S	Cód S ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an 2 ^ú scil arna úsáid maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Úsáid scileanna ar theideal 2022 – Taighde; anailís; meastóireacht; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh; breithiúnas; meastóireacht
I	Cód I ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an 2 ^ú hábhar spéise maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cén fáth a raibh teideal 2022 ina ábhar spéise? (díograis/imní)
P	Cód P ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an 2 ^ú peirspictíocht maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na peirspictíochtaí difriúla ar tháinig tú trasna orthu le linn duit an obair chúrsa a dhéanamh ar do theideal roghnaithe do 2022? (An cumas tuairimí/cuir chuige dhifriúla i leith topaice a léirmhíniú, a chur i gcomparáid agus a mheas; an cumas frith-argóintí a fhorbairt)
Q	Cód Q ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an 2 ^ú ceist maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? (An cumas údarás foinsí difriúla eolais a cheistiú agus an cumas idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus tuairim)
PI	Cód PI ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an 2 ^ú léargas pearsanta maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na léargais phearsanta a fuair tú trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? (Cumas an duine chun machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim agus an tionchar a bhíonn ag an bhfoghlaim sin ar thuairimí, meonta agus eispéireas an duine sin)
V	Cód V ar an imeall clé de Chuid B in aice lena bhfuil aitheanta mar an ngné is luachmhara maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022	Cad é an chuid ba luachmhara den obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022?
	Cód ine ingearach chorrach ar an imeall clé de Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.	Leathanach bán feicthe ag an scrúdaitheoir.
[	Cód] ar an imeall clé de Leabhrán an iarrthóra.	Tús de fhreagra dúblach ar obair chúrsa faoi theideal 2022 ar bronnadh marcanna air cheana.
]	Cód] ar an imeall clé de Leabhrán an iarrthóra.	Críoch de fhreagra dúblach ar obair chúrsa faoi theideal 2022 ar bronnadh marcanna air cheana.

Maidir lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Ardleibhéil
Cuid A – Achoimre ar an Imscrúdú ar Theidil Fhorordaithe 2022

Tuairiscín:

Pointí a Thugtar Cuid A	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD
Fianaise ar Chritéir Mharcála theideal 2022 (eolas ar an siollabas; tuiscint; scileanna; meonta) Cód MC	FIANAISE IOMLÁN SHUBSTAINITIÚIL CHRUINN	FIANAISE SHUBSTAINITIÚIL CHRUINN	FIANAISE CHRUINN	FIANAISE THEORANTA LEORDHÓTHANACH	DROCHFHIANAISE/GAN FIANAISE
Marcanna	40 > 34	33 > 28	27 > 22	21 > 16	15 > 0
Foinsí eolais ar theideal 2022 2 ^ú foinsé Cód SI	EOLAS SUBSTAINITIÚIL	EOLAS BAILÍ	ROINNT EOLAIS GHINEARÁLTA	EOLAS TEORANTA LEORDHÓTHANACH	BEAGÁN eolais/GAN aon eolas
Eolas maidir leis na céimeanna a tógadh agus na scileanna a úsáideadh le haghaidh Theideal 2022 (Taighde; anailís; measúnú; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh) 2 ^ú céim/scil Cód SS	EOLAS SUBSTAINITIÚIL MIONSONRAITHE	EOLAS GINEARÁLTA SOILÉIR	ROINNT EOLAIS GHINEARÁLTA	EOLAS TEORANTA LEORDHÓTHANACH	BEAGÁN EOLAIS/GAN AON EOLAS
Achoimre ar thorthaí theideal 2022 (An cumas chun – eolas a roghnú, a anailísiú agus a mheasúnú nó chun eolas a shórtáil agus a chur in eagar nó chun tuairimí a chur i láthair go gonta agus go héifeachtach) 2 ^ú toradh Cód SF	OBAIR AN-FHIÚNTACH ACHOIMRE IOMLÁN ÁBHARTHA	PÍOSA FIÚNTACH OIBREACHOIMRE MHIONSONRAITHE	PÍOSA BREÁ OIBREACHOIMRE GHINEARÁLTA	PÍOSA LEORDHÓTHANACH OIBREACHOIMRE THEORANTA LEORDHÓTHANACH	PÍOSA NEAFAISEACH/NEAMHÁBH ARTHA OIBREACHOIMRE LAG/GAN ACHOIMRE
- Fianaise thacaíochta do na tuairimí a dtagtar orthu.	FIANAISE SHUBSTAINITIÚIL THACAÍOCHTA	FIANAISE THACAÍOCHTA AN-MHAITH DO NA CONCLÚIDÍ	ROINNT FIANAISE GHINEARÁLTA THACAÍOCHTA DO NA CONCLÚIDÍ	FIANAISE THEORANTA LEORDHÓTHANACH THACAÍOCHTA DO NA CONCLÚIDÍ	BEAGÁN/GAN FIANAISE THACAÍOCHTA DO NA CONCLÚIDÍ
- Rannpháirtíocht phearsanta le teideal 2022.	ÚSÁID SHUBSTAINITIÚIL BAINTE AS RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA	RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA LÉIRITHE GO SOILÉIR	ROINNT RANNPHÁIRTÍOCHTA PEARSANTA GINEARÁLTA	RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH THEORANTA	RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA UIREASACH/GAN RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA

Maidir lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Ardleibhéil

Cuid B – Machnamh pearsanta ar an bhfoghlaim, ar na scileanna agus ar na heispéiris a baineadh amach trí obair chúrsa a dhéanamh ar Theidil Roghnaithe 2022

Tuairiscín:

Ceisteanna Socraithe i gCuid B	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD
Fianaise ar Chritéir Mharcála theideal 2022 (eolas ar an siollabas; tuiscint; scileanna; meonta) Cód MC	FIANAISE IOMLÁN SHUBSTAINIÚIL CHRUINN	FIANAISE SHUBSTAINIÚIL CHRUINN	FIANAISE CHRUINN	FIANAISE THEORANTA LEORDHÓTHANACH	DROCHFHIANAISE/GAN FIANAISE
Marcanna	40 > 34	33 > 28	27 > 22	21 > 16	15 > 0
Úsáid scileanna ar theideal 2022 (Taighde; anailís; meastóireacht; smaoineoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh; breithiúnas) 2 ^ú scil Cód S	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL SCILEANNA	ÚSÁID AN-SOILÉIR SCILEANNA	ÚSÁID SHOILÉIR SCILEANNA	BEAGÁN ÚSÁID SCILEANNA	ÚSÁID UIREASACH/GAN ÚSÁID SCILEANNA
Cén fáth a raibh teideal 2022 ina ábhar spéise? (díograis/imní) 2 nd spéis Cód I	PÍOSA OIBRE AN-FHIÚNTACHMÍNIÚ SUBSTAINIÚILS PÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE GO HAN-SOILÉIR	PÍOSA FIÚNTACH OIBRECUR SÍOS MIONSONRAITHE SPÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE GO SOILÉIR	PÍOSA BREÁ OIBREMÍNIÚ GINEARÁLTAROIN NT SPÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE	PÍOSA LEORDHÓTHANACH OIBREMÍNIÚ LEORDHÓTHANACHS PÉIS PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH LÉIRITHE	PÍOSA NEAFAISEACH/NEA MHÁBHARTHA OIBREBAINT BHEAG/GAN AON BHAINTEBEAGÁN/GAN SPÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE
Cé na peirspictíochtaí difriúla ar tháinig tú trasna orthu le linn duit an obair chúrsa a dhéanamh ar do theideal roghnaithe do 2022? (An cumas tuairimí/cuir chuige dhifriúla i leith topaice a léirmhíniú, a chur i gcomparáid/a mheas; an cumas frith-argóintí a fhorbairt) 2 ^ú léargas Cód P	SAINAITHINT AGUS COTHROMÚ SUBSTAINIÚIL DE PHEIRSPICTÍOCH TAÍ DIFRIÚLA	SAINAITHINT AGUS COTHROMÚ SOILÉIR DE PHEIRSPICTÍOCH TAÍ DIFRIÚLA	ROINNT SAINAITHEANTA AGUS COTHROMAITHE DE PHEIRSPICTÍOCHT AÍ DIFRIÚLA	SAINAITHINT AGUS COTHROMÚ LEORDHÓTHANACH DE PHEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA	BEAGÁN SAINAITHEANTA AGUS COTHROMAITHE DE PHEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA/NÍ DHÉANTAR SAINAITHINT NÓ COTHROMÚ
Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? (An cumas údarás foinisí difriúla eolais a cheistiú agus an cumas idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus tuairim) 2 ^ú ceist Cód Q	SAINAITHINT SHUBSTAINIÚIL AR NA CEISTEANNA	SAINAITHINT SHOILÉIR AR NA CEISTEANNA	ROINNT SAINAITHINT GHINEARÁLTA AR NA CEISTEANNA	SAINAITHINT LEORDHÓTHANACH AR NA CEISTEANNA	BEAGÁN SAINAITHEANTA/GAN SAINAITHINT AR BITH AR NA CEISTEANNA
Cé na léargais phearsanta a fuair tú trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? (cumas machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim agus ar a tionchar ar smaointí, meonta agus eispéireas) 2 ^ú léargas pearsanta Cód PI	CUR SÍOS MIONSONRAITH E MAR AON LE RANNPHEIRSPICTÍOCHT PHEARSANTA SHUBSTAINIÚIL	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE RANNPHEIRSPICTÍOCHT PHEARSANTA SHOILÉIR	CUR SÍOS GINEARÁLTA AGUS ROINNT RANNPHEIRSPICTÍOCHT PHEARSANTA ANN	CUR SÍOS GINEARÁLTA AGUS RANNPHEIRSPICTÍOCHT PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH ANN	BEAGÁN CUR SÍOS ANN/GAN AON CUR SÍOS ANN AGUS GAN RANNPHEIRSPICTÍOCHT PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH ANN
Cad é an chuid ba luachmhaire den obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? Cód V	MEASÚNÚ SUBSTAINIÚIL AR AN LUACH	MEASÚNÚ AN-MHAITH AR AN LUACH	ROINNT MEASÚNÚ GINEARÁLTA AR AN LUACH	MEASÚNÚ LEORDHÓTHANACH AR AN LUACH	MEASÚNÚ LAG/NÍ DHEARNADH MEASÚNÚ AR AN LUACH

